

ORIGINALUMO SAMPRATA EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ TEISINĖSE SISTEMOSE

Beatričė Sipavičiūtė

Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva

Anotacija. Originalumo samprata skirtingai interpretuojama Europos Sąjungos (ES) valstybėse. Teismams nagrinėjant vienintelę sąlygą, kurios reikia, kad meno kūrinys būtų apsaugotas autorių teise – originalumą, iškylo problemos dėl sampratos skirtingo interpretavimo įvairių valstybių jurisdikcijose bei skirtingų kriterijų taikymo siekiant apibrėžti šią sampratą, todėl trūksta teisinės harmonizacijos ES valstybėse ir teismų praktika lieka neaiški. Tyrimo tikslas buvo nustatyti originalumo sampratą ir bendrus jai keliamus reikalavimus įvairiose ES valstybėse. Aiškinantis įvairių ES valstybių teisės aktus, nustatyta, pirma originalumą sudaro kūrybiškumo ir individualumo elementai. Antra, originalumo sampratos kriterijų apibrėžimas priklauso nuo kiekvienos valstybės nacionalinių įstatymų bei teismų praktikos. Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtinta, kad meno kūrinys laikomas originaliu tik tada, jeigu atitinka „autoriaus intelektualinės kūrybos rezultato“ kriterijų.

Raktiniai žodžiai: intelektualinė nuosavybė, autorių teisės, originalumas.

ĮVADAS

Berno konvencijoje dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos „autorių teisių objektų“ sąvoka nevertojama, nors aprašomas meno kūrinių apibrėžimas (Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos, 1995). Svarbu pabrėžti tai, kad Europos Sąjungos teisės aktai nepaaiškina autorių teisių objekto sąvokos (Rahmatian, 2013). Žvelgiant į Pasaulio Intelektinės nuosavybės organizacijos autorių teisių sutartį, ši konkreti sąvoka irgi nėra paaiškinama (Pasaulio Intelektinės nuosavybės organizacijos autorių teisių sutartis, 2001). Kiekviena valstybė nustato autorių teisių apsaugos taikymo sąlygas ir originalumo kriterijus, kurie yra privalomi norint teisiškai apsaugoti kūrinį (Rahmatian, 2016; Fisher, 2016).

Tyrimo problema: Teismams nagrinėjant vienintelę sąlygą, kurios reikia, kad meno kūrinys būtų apsaugotas autorių teise – originalumą, iškylo problemos dėl sampratos skirtingo interpretavimo įvairių valstybių jurisdikcijose bei skirtingų kriterijų taikymo siekiant apibrėžti šią sampratą, todėl trūksta teisinės harmonizacijos Europos Sąjungos (ES) valstybėse ir teismų praktika lieka neaiški.

Tyrimas aktualus todėl, nes esant teisinės harmonizacijos trūkumui autorių teisių prasme, ES valstybėse vadovaujamosi nevienodais originalumo sampratos kriterijais ir valstybės turi teisę laisvai nuspręsti, kokius kriterijus taikyti nacionaliniuose teismuose pačios.

Tyrimo naujumas pasižymi tuo, kad trūksta naujausios mokslinės literatūros originalumo sampratos tematika ir šios sampratos taikymo apimties įvairių valstybių jurisdikcijose.

Tyrimo tikslas yra nustatyti originalumo sampratą ir bendrus jai keliamus reikalavimus įvairiose Europos Sąjungos valstybėse.

Tyrimo uždaviniai:

1. Identifikuoti originalumo sampratą.

2. Nustatyti bendrus originalumo sampratai keliamus reikalavimus, atliekant Europos Sąjungos teisės aktų bei mokslinės literatūros analizę.

Tyrimo objektas yra autorių teisės.

Tyrimo metodai: Pagal lingvistinį metodą, aiškinama teisės aktuose įtvirtintų normų reikšmė.

Remiantis aprašomuoju metodu, pateikiami originalumo sampratos kriterijai įvairių valstybių teisinėse sistemose. Lyginamuoju tyrimo metodu lyginamos Europos Sąjungos valstybių narių teisinės sistemos.

ORIGINALUMO SAMPRATA

Europos Sąjungos autorių teisės yra reguliuojamos tarptautinių sutarčių, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimų, Berno konvencijos ir ES direktyvų (Direktyva, 2001; Direktyva,

2006). Šias nustatytas taisykles valstybės narės turi pritaikyti savo nacionaliniuose įstatymuose. Tiek sutartis dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, tiek Berno konvencijos sutartis dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos yra vieni svarbiausių teisės aktų autorių teisių prasme. Nors nei vienas iš šių teisės aktų neapibrėžia „originalumo“ reikalavimo, tačiau nustato minimalią autorių teisių apsaugą.

Kūrinio originalumo sąvoką galima nustatyti remiantis Berno konvencijos 2 straipsnio 1 dalimi, kur nurodyta, kad literatūros bei meno kūriniai yra apsaugoti autorių teise nepaisant nei išraiškos būdo, nei formos (Berni konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos, 1995). Pagal Berno konvenciją ir sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, kuri pagal nuostatas atitinka Berno konvenciją, valstybės turi teisę savarankiškai apibrėžti originalumo reikalavimo sąvoką (Fisher, 2016).

LR Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme yra įtvirtinta autorių teisių apsauga ir apibrėžiama tiek teisių įgyvendinimas, tiek gynimas. Kai sukuriama meno kūrinys, nuo to momento atsiranda autorių teisės į jį, nereikalingas joks pažymėjimas dėl autorystės ar kūrinio registracija dėl autorystės (Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas, 1999).

JAV pagrindinis autorių teisių reguliavimo teisės aktas yra 1976 m. Autorių teisių įstatymas, kurio 102 straipsnis nurodo, kad autorių teisių apsauga apimanti tik originalius kūrinius (Copyright Act of 1976). Tačiau originalumo sąvoka nėra apibrėžiama. Originalumo reikalavimas išplėtojamas tik teismų praktikoje. Supratimas apie šią sąvoką teismų praktikoje ypač pasikeitė po JAV Aukščiausio teismo sprendimo byloje *Feist Publications, Inc. v. Rural Telephone Service Co*, kurioje teismas nurodė, kad kūrinys yra originalus tik tada, kai turi bent minimalų kūrybiškumo laipsnį ir kuomet autorius sukuria jį savarankiškai, t.y., nenukopijuojant nuo kitų darbų (1991). Būtent dėl to šiandieninė originalumo sąvoka yra sudaryta iš dviejų skirtingų elementų. Pirmiausia, sukurtas darbas privalo būti nors minimaliai kūrybingas, o antra, turi būti individualus autoriaus kūrinys (Balganes, 2017).

Tiek ES valstybių jurisdikcijoje, tiek JAV teisės sistemoje meno kūrinys privalo būti „originalus“, kad būtų apsaugotas autorių teisėmis. Nagrinėjant šią sąvoką galima išskirti du originalumo elementus: individualumą ir kūrybingumą.

ORIGINALUMO SAMPRATOS KRITERIJAI ĮVAIRIOSE EUROPOS SAJUNGOS VALSTYBĖSE

Individualumo elemento reikšmė yra aiškesnė, nei kūrybingumo, nes jam atitikti pakanka, kad kūrinys būtų nenukopijuotas nuo kito darbo. Dažniausiai kontinentinės teisės tradicijos valstybės taiko griežtesnius reikalavimus originalumo reikalavimui, o štai bendrosios teisės tradicijos valstybės taiko minimalesnius (Fisher, 2016).

Žvelgiant į skirtingų valstybių jurisdikcijas yra matomi skirtingi kriterijai, kuriuos nagrinėja teismai norėdami nuspręsti, ar darbas yra pakankamai originalus, kad būtų apsaugotas autorių teisių. Kai kuriose jurisdikcijose yra vertinami tokie kriterijai, kaip „įgūdžiai“ kuriant meno kūrinių (Becker, 1993). Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje dar iki 2012 metų meno kūrinys buvo laikomas originaliu tik tada, kai jis buvo autoriaus darbo, įgūdžių, pastangų ir sprendimo rezultatas. Minimalią reikšmę turėjo objekto kūrybiškumas, padedantis sukurti darbą remiantis individualia autoriaus asmenybe (Rahmatian, 2013). Taip pat Jungtinėje Karalystėje buvo vertinamas autoriaus „įdėtas darbas“ į kūrinių, kuris turėjo būti pakankamas, kad būtų suteikta autorių teisių apsauga. Įdėtą darbą teisine prasme galima išmatuoti įvertinant laiką, kurį skyrė autorius meno objektui arba įvertinant autoriaus intensyviai pastangas, kurių reikėjo kūrybos laikotarpiu metu (Rahmatian, 2013).

Kitose teisinėse sistemose vertinant atitikimą originalumui yra sprendžiama, ar kūrinys atskleidžia „autoriaus pasirinkimą“. Šiuo atveju originalumas priklauso nuo autoriaus kūrybinės laisvės. Pavyzdžiui, jeigu autorius turėjo naudoti išraiškos būdą, nesusijusį su jokia kūrybine laisve, kaip tarkim vardų išdėstymas telefonų knygoje abėcėle, tada autoriaus darbas nėra laikomas originaliu (Fisher, 2016). Svarbu pažymėti, kad po 2012 metų Europos Sąjungos Teisingumo Teismas išplėtojo originalumo sąvoką – privalomas autoriaus asmeninės intelektinės kūrybos rezultato kriterijus. Būtent todėl ES valstybės adaptuoja vidaus autorių teisių aktus siekdamas sutapatinti su „intelektinės kūrybos rezultatu“ (Rahmatian, 2013). Nagrinėjant „autoriaus intelektinės kūrybos rezultato“ kriterijų yra atliekamas kokybinis testas, t.y., siekiant įvertinti kūrybos indėlį, yra būtinas tam tikras kūrybiškumo laipsnis. Šis kūrybiškumo laipsnis įrodomas nustatant, ar darbas atskleidžia autoriaus „laisvus ir kūrybiškus pasirinkimus“ (Van Gompel ir Lavik, 2013). Aišku, kad „laisvų ir kūrybiškų pasirinkimų“ kriterijui yra privalomas kūrybiškumas, taigi nepakanka, kad objektas būtų sukuriamas tik įgūdžių bei darbo pagalba (Rosati, 2018).

Taip pat vertinant originalumą gali būti nagrinėjamas „autoriaus asmenybės atspindžio“ kriterijus.

Šiuo atveju kūrybiškumas susietas su menininko saviraiška. Teismas aiškinasi, kiek autoriaus nuomone jis investavo į kūrinį ir kiek autoriaus saviraiškos galima matyti kūrinyje (Fisher, 2016). Būtent Prancūzijoje šis „autoriaus asmenybės atspindžio“ kriterijus yra vertinamas norint išsiaiškinti kūrinio originalumą. Kūrinio vertė nėra nagrinėjama ir šis reikalavimas įsigaliojo Prancūzijoje nuo 1902 m. išleisto įstatymo, kur rašoma, kad ornamentų bei skulptūros dizainai yra saugomi autorių teisių nevertinant kūrybos tikslo bei nuopelnų (Rahmatian, 2013). Komentuojant Prancūzijos autorių teisių įstatymus, Pouillet rašė, kad nors autorių teisės atsiranda iš sukurto darbo, o kūrybiškumo laipsniai yra įvairūs, tačiau įstatymas neturėtų vertinti kūrinių meninės vertės, neatsižvelgti trumpas ar ilgas kūrinys, naudingas ar pavojingas visuomenei, paprasto žmogaus ar genijaus sukurtas, nes visi meno bei literatūros kūriniai turi būti apsaugoti įstatymo nuostatomis (Rideau, 2008). Pouillet mąstė pasikliaudamas ne vien objektyvias įžvalgas, bet ir supratimą, kad teisės bei meno samplaika yra sudėtingas kultūrinis bei socialinis derinys. Juk galiausiai visuomenė nusprendė, ar pirkti konkretų meno kūrinį, todėl teisės aktai neturi nustatinėti meninės vertės.

Originalumas kai kuriose teisės sistemose, tokiose kaip Šveicarija, yra susijęs su kūrinio „naujum“ kriterijumi. Šiuo atveju galima išvelgti aprašyto reikalavimo sąsają su nauju meno stiliumi. Šveicarijos jurisdikcijoje vertinant kūrinio atitikimą originalumo sampratai, nagrinėjamas „statistinis unikalumas“, t.y., privalomas tam tikro laipsnio naujumo kriterijus, siekiant apsaugoti kūrinį autorių teisėmis (Fisher, 2016).

Nagrinėjant originalumo sampratą įvairiose jurisdikcijose, galima pastebėti, kad darbo kūrybingumas dažniausiai vertinamas nustatant skirtingus kriterijus. ES direktyvos ir ESTT praktika nurodo, kad privaloma nustatyti autoriaus intelektualinės kūrybos rezultatą, siekiant kūriniumi pritaikyti originalumo reikalavimą. Po 2012 m. Jungtinės Karalystės teismuose, norint atitikti ESTT praktiką, nebenagrinėjami įgūdžių bei įdėto darbo kriterijai, nes originalumo vertinimo sistema pakito (Rahmatian, 2013). Taip pat verta pastebėti, kad „autoriaus asmenybės atspindžio“ bei „autoriaus pasirinkimo“ kriterijai vertinami Nyderlanduose, Prancūzijoje, Belgijoje ir Jungtinių Amerikos Valstijų teisinėse sistemose. Šveicarijoje taikomas „naujum“ kriterijus (Fisher, 2016).

Vertinant originalumo kriterijus kyla klausimas kodėl trūksta teisinės harmonizacijos šiuo aspektu ir kriterijai stipriai skiriasi įvairiose valstybėse. Atsakant į klausimą verta pastebėti, kad teisės kūrimo procesas visuomet įtakojamas skirtingų institucinių apribojimų. Svarbiausi ribojimai yra daugiašalės sutartys, mažinančios valstybių lankstumą, kai norima pakeisti nacionalinius autorių teisių apsaugos aktus. Tiek sutartį dėl intelektualinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, tiek Berno konvencijos sutartį dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos, galima priskirti prie ribojimų laisvai keisti nacionalinius įstatymus. Šios sutartys nurodo minimalią autorių teisių apsaugą, tačiau neapibūdina „originalumo“ sampratos, todėl valstybės šį reikalavimą aiškina nacionalinės teismų praktikos pagalba skirtingai.

Reikia pažymėti, kad originalumo sampratos suvokimas ir suvienodinimas yra svarbiausias elementas norint, kad autorių teisės būtų suharmonizuotos Europos Sąjungoje. Tačiau darosi akivaizdu, kad originalumo samprata įgauna savarankiškus kriterijus kiekvienoje valstybės narės teisinėje sistemoje, juk valstybės turi teisę laisvai interpretuoti originalumo sampratą nacionaliniuose teismuose. Deja, dėl tokio teisinio reguliavimo kyla daugiau prieštaravimų ir problemų nei laisvės. Originalumo sampratos problematika atsiranda ne tik dėl ESTT praktikos, bet ir dėl ES direktyvų, kuriose reguliuojamos autorių teisės ir kūrinys apibūdinamas „autoriaus intelektualinės kūrybos rezultatu“, tačiau toks apibrėžimas yra nekonkretus ir neaiškus, norint objektyviai įvertinti originalumo sampratą.

„Autoriaus intelektualinės kūrybos rezultatas“ reikalauja kokių nors autoriaus bruožų kūrinyje ir interpretuojamas įvairiai: „autoriaus prisilietimas prie kūrinio“, „autoriaus asmenybės atspindys kūrinyje“ ir net „autoriaus asmeniniai pasirinkimai kūrinyje“ (Rahmatian, 2016). Asmeniniais pasirinkimais galima laikyti autoriaus parinktą kūrinio apšvietimą. Vertinant pasirinkimus privalo matytis kūrybiškumo indėlis kūrinyje. „Autoriaus intelektualinės kūrybos rezultato“ kriterijui privalomas kūrybingumo elementas, kaip ir privalomas JAV teisinėje sistemoje, kur būtinas „minimalus kūrybiškumo laipsnis“, deja nagrinėjant teismų praktiką nėra konkrečių kriterijų kūrinio kūrybingumui įvertinti.

Nors „autoriaus intelektualinės kūrybos rezultato“ kriterijus kol kas buvo minimas tik byloje, kurios susijusios su fotografijomis ir duomenų bazėmis (2009, 2011), tačiau pagal ES teisę, privalomas taikyti visų kategorijų autorių teisių objektams, todėl tiek vaizduojamosios dailės kūriniai, tokie kaip skulptūros ar tapybos darbai, tiek taikomosios dailės kūriniai patenka į šią kategoriją. Taigi neišvengiamai kyla diskusinis klausimas, kodėl 2006 m. direktyvoje iš meno kūrinių išskirtos vien fotografijos, nors šis originalumo apibrėžimas privalomas visų kategorijų autorių teisių saugomiems kūriniais (Direktyva, 2006)?

Apibendrinant galima teigti, kad originalumo samprata yra sudaryta iš kūrybiškumo ir individualumo kriterijų. Tačiau norint pasiekti harmonizaciją ir suderinti originalumo sampratą ES valstybėse narėse, privalomas vienodas teisinės normos aiškinimas visose valstybėse. Nei ESTT praktika, nei

abstrakti originalumo samprata ES direktyvoje, nepateikia konkrečių originalumo kriterijų, kuriais vadovaujantis nacionaliai teismai galėtų suteikti autorių teisių apsaugą meno kūriniai. Tačiau tai nėra nuostabu, nes valstybėms vidaus teisėje leidžiamos skirtingos interpretacijos dėl nevienodų įstatymų, pavyzdžiui, Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės teisės aktuose neapibrėžtas originalumas, būtent todėl sprendimai šiose valstybėse remiasi teismų praktika. Vokietijos įstatymuose originalumo sampratos išaiškinimas susietas su „asmeninio intelekto kūrinium“, tačiau sprendimai irgi yra paremti teismų praktika (1965). Akivaizdu, kad teismai aiškina originalumo sampratą skirtingai. Nors ESTT stengiasi suvienodinti originalumo sąvoką valstybių narių teisinėse sistemose, tačiau tiek konkreti sampratos reikšmė, tiek apimtis neturi aiškumo. Tuo atveju, jei originalumo aiškinimas nepasižymėtų abstraktumu, galbūt teisinė harmonizacija būtų pasiekta paprasčiau.

IŠVADOS

1. Originalumo samprata yra sudaryta iš kūrybiškumo ir individualumo kriterijų. Visose jurisdikcijose kūrinys turi būti originalus, kad gautų autorių teisių apsaugą. Europos Sąjungos direktyvos ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai pateikia tik abstrakčią originalumo sampratą, nenurodant konkrečių originalumo kriterijų, kuriais galėtų vadovautis nacionaliniai valstybių teismai, kad kūriniai būtų apsaugoti autorių teisėmis, todėl teisinėse sistemose vyrauja harmonizacijos trūkumas.

2. Nors bendrai originalumo sampratai keliami kūrybiškumo bei individualumo kriterijai, tačiau šių kriterijų apibrėžimas priklauso nuo kiekvienos valstybės nacionalinių įstatymų bei teismų praktikos. Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtinta, kad meno kūrinys laikomas originaliu tik tada, jeigu atitinka „autoriaus intelektualinės kūrybos rezultato“ kriterijų. Šiuo atveju, privalomas autoriaus asmeninis ryšys su kūrinium bei autoriaus kūrybiški bei laisvi pasirinkimai kuriant objektą.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

- Balganesh, S. (2017). Causing Copyright. *Columbia Law Review*.
- Becker, L. C. (1993). Deserving to Own Intellectual Property. *Chicago-Kent Law Review*. 609-29 p.
- Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos. (1995 m. gegužės 16 d.).
- Byla C-145/10, Eva-Maria Painer p. Standard VerlagsGmbH ir kt. (2011). ETP I-12533.
- Byla C-5/08, Infopaq International A/S prieš Danske Dagblades Forening. (2009). ETP I-06569.
- Copyright Act of 1976, 17 U.S.C. §§ 101- 122.
- Europos Parlamentas ir Taryba. (2001). Direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (2001 m. gegužės 22 d.).
- Europos Parlamentas ir Taryba. (2006). Direktyva 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų (2006 m. gruodžio 12 d.).
- Fisher, W. W. (2016). Recalibrating originality. *Houston Law Review*.
- Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Urheberrechtsgesetz) Vom 9. September 1965 (BGBl. I S. 1273).
- JAV byla: Feist Publications, Inc., v. Rural Telephone Service Co., 499 U.S. 340 (1991).
- Lietuvos Respublikos Seimas. (1999). Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas (1999 m. birželio 9 d. Nr. 50-1598).
- Pasaulio Intelektinės nuosavybės organizacijos autorių teisių sutartis. (2001 m. balandžio 13 d. Nr. 32-1060).
- Rahmatian, A. (2013). Originality in UK Copyright Law: The Old “Skill and Labour” Doctrine Under Pressure. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*.
- Rahmatian, A. (2016). European copyright inside or outside the European Union: pluralism of copyright laws and the “Herderian paradox”. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*.
- Rideau, F. (2008). Commentary on the Court of Cassation on compilations (1814). *Primary Sources on Copyright (1450-1900)*.

- Rosati, E. (2018). Why originality in copyright is not and should not be a meaningless requirement. *Journal of Intellectual Property Law & Practice*.
- Van Gompel, S., Lavik, E. (2013). Quality, merit, aesthetics and purpose: An inquiry into EU copyright law's eschewal of other criteria than originality. *Revue Internationale du Droit d'Auteur*.

Summary

Originality concept in the legal systems of European Union countries

The originality concept in the legal systems of European Union countries. The only condition an artwork must satisfy in order to be protected by copyright is originality requirement. Different interpretations of the originality concept in various jurisdictions and application of different criteria, results in a lack of legal harmonization in European Union countries. The research is relevant because it deals with absence of legal harmonization in the copyright laws, therefore, European Union Member States have different criteria for the concept of originality and the exceptional right to decide which criteria to apply. The aim of the article is to find out the different criteria of originality concept in various European Union countries. When analyzing the concept of originality in different jurisdictions, it can be observed that the creativity of artwork is usually assessed by different criteria. The Court of Justice of the European Union case-law and European Union Directives states that artwork must be determined as “author's own intellectual creation” in order to satisfy the originality requirement. Since 2012, in order to comply with the Court of Justice of the European Union case-law, the doctrine of “skill and labour” is no longer considered in United Kingdom jurisdiction as the originality assessment system has changed. It is also worth noting that the criteria of “author's personality reflection” and “author's choice” are considered in Netherlands, France, Belgium and United States. In the law of Switzerland, the “novelty” criteria is applied. When assessing the originality criteria, the question is why there is a lack of legal harmonization in this aspect and originality criteria vary widely across countries. When answering the question, it is worth noting that the process of law making is always influenced by different institutional constraints. The most important constraints are multilateral agreements that reduce the flexibility of states to change national copyright laws. The Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights agreement and Berne Convention on the Protection of Literary and Artistic Works may be categorized as restrictions. These treaties refer to the minimum level of copyright protection, however do not describe the concept of “originality”, which is why states interpret this requirement differently according to case-law. It should be noted that the unification of the originality concept is a key element in harmonizing copyright in the European Union. However, it is clear that the concept of originality acquires autonomous criteria in each Member State's legal system, since the Member States are free to interpret the concept of originality in national courts. Unfortunately, this legal regulation raises more contradictions and problems than freedom. The problem of the concept of originality arises not only from the Court of Justice of the European Union case-law but also from European Union directives regulating copyright and describing artwork as “author's own intellectual creation”. Such definition is vague and unclear because it fails to define the concept of originality in objective way. “Author's own intellectual creation” requires some of the author's features in the artwork and is interpreted in various ways, such as: “author's personal touch”, “author's personality reflection” and “author's personal choice”. Personal choices can be considered as the lighting of an artwork selected by the author. When evaluating author's personal choices, the contribution of creativity in the work must be taken into account. The element of creativity is required by the conception of “author's own intellectual creation”. The element of creativity is also required in United States legal system, where a concept of “minimum degree of creativity” must be satisfied.

In conclusion, it is worth noting that in order to reach the harmonization in European Union legal system, the interpretation of originality concept must be unified. Neither the Court of Justice of the European Union case-law nor the European Union Directives provide specific criteria of originality requirement. However, this is not surprising, as national laws can have different interpretations of originality requirement, for example originality requirement is not defined in French and United Kingdom legislation, which is why court decisions in these countries are based on case law. In German law, the interpretation of originality concept is linked to the “author's own intellectual creation”, but court decisions are also based on case law. It is clear that courts interpret the concept of originality differently. Although the Court of Justice of the European Union strives to harmonize the concept of originality in the legal systems of the Member States, both the specific meaning of the concept and its scope are still unclear. If interpretation of originality requirement would not be so abstract, perhaps legal harmonization would be easier to reach. Conclusions: In all jurisdictions, the artwork must be original in order to obtain copyright protection. Originality consists of creativity and individuality elements. The definition of criteria for the concept of originality depends on the national laws and case law of each European Union Member State. European Union legislation stipulates that an artwork is considered original only if it complies criterion of “author's own intellectual creation”. It is important to determine the author's personal relationship with the work and the author's creative and free choices. Since the European Union Directives and the Court of Justice of the European Union decisions provide only an abstract concept of originality, without specifying specific originality criteria that national courts could use to protect copyright works, there is a lack of harmonization in legal systems.

Keywords: intellectual property, copyright, originality.